

Una iaia a Cassiopea

Jordi Serra Mayoral

Il·lustracions de Jordi Fenosa

El coixí de les agulles

Ja era negra nit quan la Júlia va sortir al jardí, caminant de puntetes per no despertar els seus avis. Ells vivien en un poblet del Pirineu i per això, tot i ser estiu, anava abrigada amb una dessuadora gruixuda. Una alenada d'aire fresc transportava la deliciosa flaire d'herbes aromàtiques que creixien als camps i als boscos circumdants. Es va aturar un instant al porxo per flairar-lo a ple pulmó, i tot seguit es va posar de nou en marxa, fixant-se amb molta cura on trepitjava.

Avançava amb dificultat perquè duia un got de llimonada en una mà i una petita llanterna en l'altra mentre, sota les aixelles, sostenia dos llibres. Un era molt gran, de tapa dura, i l'hi havia regalat el seu avi quan era més petita; l'altre, l'havia agafat en préstec

de la biblioteca en acabar el curs. Fent equilibris, va baixar els quatre esglaons i es va endinsar en el prat, que limitava amb un bosc de pi negre que arribava fins a la vall i que ara s'estenia als seus peus com un mantell impenetrable. Quan va ser a mig camí, va deixar la seva càrrega a terra per anar a buscar la gandula i la va plantar sota la volta del cel, allunyada de la vegetació. Tan bon punt s'hi va haver assegut, va apagar la llanterna. Per al que havia vingut a veure no li calia claror artificial, sinó que més aviat la destorbava.

Només alçar el cap se li va oferir un espectacle grandíós: la nit era serena i el cel, immens, i aviat se li van omplir els ulls de pampallugues. La nena es va quedar hipnotitzada, sense poder-los apartar d'aquella gran volta negra infinita, pigallada de punts lluminosos que li recordaven les agulles de cap del coixinet de cosir de la seva àvia. Malgrat que no era el primer cop que la veia, la boca se li va badar en senyal d'admiració i, com sempre, al final se li va acabar dibuixant un somriure de completa felicitat. Feia uns quants estius que la Júlia s'havia acostumat a sortir d'amagades al pati, quan els avis dormien, per poder contemplar el firmament a pleret, aprofitant que l'endemà no tenia hora per llevar-se. En les nits serenes com aquella, el firmament mostrava els seus secrets amb tanta nitidesa com si fos un planetari.

L'avi li havia explicat que es veia tan bé perquè, en aquella alçària, lluny de la ciutat, no hi havia contaminació lumínica. És a dir, que als llocs poc poblats les estrelles no havien de competir amb la llum que emetien les cases i els carrers, les fàbriques o els cotxes, i que per això es podia veure perfectament, no només la Lluna, sinó la galàxia sencera; la vella i estimada Via Làctia. Quina sort que tenia, que els avis visquessin allà, pensava sovint.

No recordava quan havia començat exactament la seva fascinació per l'espai. De fet, tenia la impressió que sempre l'havia atreta. A sobre, aquell curs acabaven de fer un Projecte Globalitzat sobre els planetes del sistema solar, les estrelles... i n'havia après un munt. No només des del punt de vista de la ciència, sinó també dels mites.² Per això, en acabar les classes, havia agafat en préstec un llibre de mitologia a la biblioteca, decidida a seguir descobrint-ne coses tot l'estiu. Entre aquell llibre i el gran atlas de l'espai que li havia regalat el seu avi un parell d'estius enrere, la diversió estava assegurada.

La Júlia va deixar el got de llimonada a terra i va tirar el respatller de la gandula enrere, fins que es va quedar mig ajaguda de panxa enlaire, amb els

2. Un mite és una història irreal, generalment fantàstica, compartida per la població, que explica creences o formes de veure el món.

dos llibres sobre la falda. Aleshores, abans de fer res més, va aclucar els ulls per assaborir aquell instant, mentre aprofitava per repassar de memòria totes les estrelles i constel·lacions que ja havia après a l'estiu, i que hauria pogut situar sense haver de consultar-ne la ubicació enlloc. Quin silenci! Quina pau! Quina immensitat! Estar tota sola sota el firmament que giravoltava majestuosos davant dels seus ulls li

provocava vertigen, alhora que la feia sentir menuda, poqueta cosa... Pensava que, per molt que s'hi esforçés, mai no seria capaç d'entendre l'univers.

A l'escola li havien explicat que, segons la ciència, era un espai infinit, sense límits. Al principi li va costar d'imaginar-s'ho, però més o menys va aconseguir entendre'n la idea general... O potser no del tot, perquè el més desconcertant era que els mateixos astrònoms asseguraven que l'univers se seguia expandint tota l'estona, sense parar. Així doncs, la Júlia s'enfrontava a una paradoxa que ni els més grans

avis de tots els temps no havien gosat contestar encara: com podia l'univers fer-se més gran, si ja era infinit? I cap on creixia, si més enllà no hi havia res, és a dir, enlloc on anar?

Però mentre algú no descobrís la resposta a tot allò desconegut, ella havia decidit que tampoc no passaria res si estudiava allò que ja se sabia. Contenta com un gínjol, es va disposar a buscar la constel·lació³ que s'havia proposat observar aquella nit: Cassiopea.

3. Una constel·lació és un conjunt d'estrelles que, vistes des de la Terra, dibuixen formes imaginàries que en el passat van donar peu a la creació de mites, sovint relacionats amb divinitats. A la nostra esfera celeste se'n poden veure fins a 88.